

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2017
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 95/2017
populárny názov	Aplikácia práva cudzieho štátu slovenským súdom
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Povinnosť aplikácie práva cudzieho štátu slovenským súdom nezahŕňa iba aplikáciu určitej konkrétnej normy právneho poriadku cudzieho štátu izolovane, naopak, predpokladá aplikáciu právneho poriadku cudzieho štátu v jeho celosti, navyše so zohľadnením relevantnej judikatúry súdnych orgánov tohto štátu. Zistené skutkové okolnosti veci môžu byť podraďované pod právne normy cudzieho právneho poriadku až po ustálení ich účelu a zmyslu. Na tom nič nemôže zmeniť ani skutočnosť, že právo cudzieho štátu aplikujú slovenské súdy. Iba takáto aplikácia vnútroštátneho práva cudzieho štátu slovenskými súdmi totiž môže zodpovedať požiadavke jej ústavnej konformnosti.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania pred Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 18 C 185/2004, v ktorom sa žalobca domáhal určenia vlastnickeho práva. Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 185/2004-1485 z 25. februára 2014 určil, že žalobca je vlastníkom majetku uvedeného v prílohe rozsudku (špecifikované guľové mlyny, magnetické separátory, elektromagnetické rotorové separátory, špirálové klasifikátory, mostové žeriavy, motory pohonu mlyna a ventilátory nachádzajúce sa v Krivorožskom ťažobnom a úpravárenskom kombináte oksličených rúd na Ukrajine). Zároveň zamietol vzájomný návrh sťažovateľa, ktorým sa domáhal určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej medzi Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou ako právnym predchodcom sťažovateľa na jednej strane a žalobcom na strane druhej 29. decembra 1992 a vydania tohto majetku. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 185/2004-1485 z 25. februára 2014 podal sťažovateľ odvolanie. O odvolaní sťažovateľa krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 3 Co 292/2014-1571 z 26. februára 2015 tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 292/2014-1571 z 26. februára 2015 sťažovateľ podal dovolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 359/2015 z 30. júna 2016 dovolanie odmietol, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu a rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 292/2014-1571 z 26. februára 2015. Argumentáciu sťažovateľa možno rozdeliť do niekoľkých relatívne samostatných skupín: sťažovateľ namieta jednak nezohľadnenie tvrdeného odňatia možnosti konať pred súdom vykonaním pojednávania okresným súdom v jeho neprítomnosti, jednak posúdenie právomoci slovenského súdu na rozhodnutie sporu, ďalej nezohľadnenie argumentácie k výkladu ukrajinského práva obsiahnutej v stanoviskách ukrajinských štátnych orgánov predložených sťažovateľom a napokon skutkové a právne závery krajského súdu týkajúce sa splnenia podmienok vydržania podľa ukrajinského občianskeho zákonníka.</p> <p>Vo vzťahu k tvrdenému odňatiu možnosti konať pred súdom a rovnako tak vo vzťahu k posúdeniu povahy vecí, ktoré sú predmetom konania ako vecí hnutelných, ústavný súd považuje podrobné a presvedčivo odôvodnené závery krajského súdu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia za dostatočné a priliehavé. Krajský súd jasne a zrozumiteľne tieto závery vysvetlil a ústavný súd sa s nimi stotožňuje, pričom zároveň poukazuje i na právne názory vyslovené v tejto súvislosti najvyšším súdom v rozhodnutí o sťažovateľovom dovolaní. Ani ústavný súd nenachádza v postupe okresného súdu, ktorý vykonal pojednávanie vo februári 2014 v neprítomnosti sťažovateľa s poukazom na tieto dôvody zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie. Naopak, postup zástupcu sťažovateľa vníma i ústavný súd kriticky ako účelový. Rovnako tak právny záver o povahe vecí tvoriacich predmet sporu ako vecí hnutelných zodpovedá obsahu jednotlivých v konaní vykonaných dôkazov vyhodnotených v ich vzájomných súvislostiach. Nedôvodnosť týchto námietok sťažovateľa však nič nemení na opodstatnenosti tejto sťažnosti ako takej, ktorú ústavný súd nachádza vo zvyšku argumentácie sťažovateľa.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd najprv konštatuje, že ani záver o danosti právomoci slovenských súdov vo veci konať a rozhodnúť nie je záverom, ktorý by z hľadiska jeho ústavného posúdenia neobstál. To platí zároveň i pre záver krajského súdu o tom, že na posúdenie prípadného nadobudnutia majetku žalobcom vydržaním v situácii, keď zmluva o postúpení pohľadávky je nepochybne absolútne neplatným právnym úkonom, je potrebné aplikovať právo štátu, na území ktorého sa predmet sporu nachádza, t. j. právo Ukrajiny.</p> <p>Sťažovateľ však ďalej namietal, že krajský súd nezohľadnil obsah stanovísk ukrajinských štátnych orgánov predložených sťažovateľom (vyjadrenie Výboru Najvyššej rady Ukrajiny pre zahraničné záležitosti a vyjadrenie Ministerstva zahraničných vecí Ukrajiny), ktoré považoval za dôkazy, pričom tak postupoval s odôvodnením, že tieto dôkazy sťažovateľ neoznačil najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končilo dokazovanie na súde prvého stupňa, a preto na uvedené dôkazy nebolo možné v zmysle § 120 ods. 4 OSP prihliadať.</p> <p>Ústavne neudržateľnými a nekonzistentnými sa však javia i právne názory a skutkové zistenia krajského súdu týkajúce sa splnenia samotných podmienok vydržania žalobcom podľa čl. 344 ods. 1 ukrajinského občianskeho zákonníka, a to i v kontexte jeho prechodných ustanovení.</p> <p>Pokiaľ všeobecné súdy vychádzali z toho, že rozhodujúcim momentom pre posúdenie dobromyseľnosti žalobcu je moment jeho vstupu do držby majetku, bolo potrebné tento moment najprv jednoznačne ustáliť, toto skutkové zistenie presvedčivo oprieť o vykonané dôkazy (obdobne moment účinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky) a podľa relevantnej právnej normy posúdiť dobromyseľnosť žalobcu s ohľadom na všetky preukázané okolnosti veci vrátane obsahu zmluvy o postúpení pohľadávky. Ani v prípade, ak rozhodujúcim momentom pre posúdenie dobromyseľnosti je moment vstupu do držby, nemôže ostať bez akýchkoľvek dôsledkov ani skutočnosť, že v zmluve o postúpení pohľadávky bola dojednaná povinnosť vrátenia majetku pre prípad, že v stanovenom čase nebude dosiahnutá dohoda s Ukrajinou o dokončení Krivorožského ťažobného a úpravárenského kombinátu oksyličených rúd, ako to uvádza krajský súd, a to bez ohľadu na právny záver o jej absolútnej neplatnosti. Pokiaľ podľa názoru všeobecných súdov práve táto zmluva je základom dobromyseľnosti žalobcu, potom musí byť zohľadnená i jeho vedomosť o „podmienosti“ jeho ďalšieho vlastníctva dosiahnutím uvedenej dohody.</p>
-----------------------------	--

	<p>Navyše, pokiaľ krajský súd vykladá toto ustanovenie tak, že sa nevyžadovalo uzatvorenie takejto dohody (jej právny vznik), ale postačovalo jej „neformálne“ dosiahnutie, vykladá vôľu zmluvných strán. K svojmu záveru však dospieva iba s poukazom na to, že uzatváranie takýchto dohôd je dlhodobý proces a aj o zmluve o postúpení pohľadávky zmluvné strany uviedli, že ju „uzatvorili“, pričom použitie odlišných pojmov malo potvrdiť ich odlišný obsah. Takáto argumentácia krajského súdu sa nejaví vzhľadom na použitú dikciu ustanovenia zmluvy o postúpení pohľadávky priliehavou ani dostatočnou. Vo vzťahu k otázke, či na vec z hľadiska intertemporálnych ustanovení možno vôbec ustanovenia ukrajinského občianskeho zákonníka aplikovať a akým spôsobom má byť čl. 344 ods. 1 ukrajinského občianskeho zákonníka vykladaný, síce okresný súd poukázal na niektoré rozhodnutia ukrajinských súdov ich označením spisovou značkou, ako ale vyplýva z ďalšieho obsahu spisu, vznikla pochybnosť o obsahu a presnosti prekladu niektorých z nich. Ostatne javí sa, akoby všeobecné súdy spoznávali aplikované ukrajinské právne normy predovšetkým prostredníctvom vyjadrení účastníkov konania, čo je nedostatočné.</p> <p>Ústavný súd už aj v minulosti skonštatoval, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 71/2013-36 z 23. mája 2013). Preto, hoci gramatický výklad je legitímnym spôsobom aplikácie práva, je pri jeho použití nevyhnutné dbať práve na to, aby sa nestratil účel právnych inštitútov nielen priamo upravených, ale aj dotknutých spornou normou.</p> <p>Vzhľadom na nastavenie požiadaviek práva na spravodlivý proces rozsudok krajského súdu neobstojí, pretože v danom prípade došlo postupom krajského súdu k takej interpretácii a aplikácii dotknutých právnych predpisov, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou, t. j. je z ústavného hľadiska neospravedliteľná. Krajský súd sa zároveň nevysporiadal dostatočným spôsobom s pre vec podstatnou argumentáciou sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd vychádzajúc z toho, že krajský súd ústavne neakceptovateľným rozsudkom porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu, dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa toto pochybenie všeobecných súdov per se neznamená, že toto rozhodnutie predstavuje nezákonný zásah do základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a to najmä s ohľadom na predmet konania, ktorým bola určovacia žaloba.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol nasledovne: <u>Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 292/2014-1571 z 26. februára 2015 porušené boli.</u> <u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 292/2014-1571 z 26. februára 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ÚS SR: IV ÚS 77/02, IV.ÚS299/04, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 71/2013
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	vydržanie právomoc-právomoc všeobecného súdu medzinárodné právo-súkromné

spisová značka	III. ÚS 295/2017
populárny názov	Porušenie zásady perpetuatio fori
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález

dátum rozhodnutia	20.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	K výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. V prípade kódexov, ktorými nepochybne Občiansky súdny poriadok, ako aj Správny súdny poriadok sú, nemožno opomenúť metódu systematického výkladu, ktorého podstatou je poznanie, skúmanie a objasnenie právnej normy v súlade s inými právnymi normami a v súvislostiach s celým systémom práva. Záver, ku ktorému najvyšší súd izolovanou aplikáciou a výkladom § 491 ods. 1 v spojení s § 10 a § 11 SSP a s prihliadnutím na § 491 ods. 2 druhú vetu SSP dospel (možnosť „zmeny vecnej príslušnosti súdu“ v konaniach o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy začatých počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), požiadavku systematického výkladu Správneho súdneho poriadku nerešpektuje.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ podal na najvyššom súde žalobu podľa § 250v zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky a Kriminálnemu úradu finančnej správy, domáhajúc sa ochrany pred zápisom sťažovateľa do zoznamu „bielych koní“ (ďalej len „žaloba“). Najvyšší súd o žalobe rozhodol rozsudkom sp. zn. 10 Sžz 8/2014 z 28. mája 2015, ktorým žalobu ako nedôvodnú zamietol. Ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 400/2016 z 29. novembra 2016 rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Medzičasom však došlo v právnom poriadku k zásadnej zmene v civilnom procese. V kontexte potrebnom pre účel tohto rozhodnutia možno konštatovať, že na vec pôvodne sa vzťahujúca úprava Občianskeho súdneho poriadku bola nahradená úpravou zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“). Najvyšší súd s odvolaním sa na nevyhnutnosť okamžitej aplikácie ustanovení Správneho súdneho poriadku na prejednávajúcu vec (konkrétne § 491 ods. 1 SSP) napadnutým uznesením rozhodol o postúpení veci Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Napadnuté uznesenie založil na § 18 ods. 2 SSP, na základe ktorého v priebehu konania začal prehodnocovať vlastnú príslušnosť vo veci konať.
z odôvodnenia	V napadnutom uznesení najvyšší súd po citácii § 491 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a § 10 a § 11 SSP, ktoré upravujú vecnú príslušnosť krajských súdov a najvyššieho súdu, uzavrel, že predmetná vec ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy do novým procesným kódexom vymedzenej vecnej príslušnosti najvyššieho súdu nepatrí, a preto ju v zmysle § 18 ods. 2 SSP v spojení s § 13 ods. 1 SSP postúpil krajskému súdu ako súdu vecne a miestne príslušnému. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon, ktorý nepriamo určuje aj osobu zákonného sudcu. V zmysle § 11 ods. 1 OSP platného a účinného v čase podania žaloby najvyššiemu súdu (26. mája 2014) sa konanie uskutočňuje na súde, ktorý je vecne a miestne príslušný; príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia. Uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu perpetuatio fori spočívajúcu v trvaní súdnej príslušnosti raz určenej až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú inak pre určenie príslušnosti rozhodné; výnimky z tejto zásady upravuje zákon. Na príslušnosť správneho súdu ako na procesnú podmienku konania sa aj v súlade s novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 1 SSP vzťahuje zásada perpetuatio fori, podľa ktorej sa skutkové okolnosti významné pre príslušnosť správneho súdu zisťujú z návrhu na začatie konania (resp. žaloby) k momentu začatia konania, teda k momentu doručenia návrhu (resp. žaloby) súdu, pričom takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania (§ 31 SSP). K nevyhnutnému predpokladu na vydanie meritérneho rozhodnutia patrí nepochybne príslušnosť súdu, ktorej založenie a trvanie sa tak podľa „starej“

ako aj „novej“ právnej úpravy riadi všeobecne akceptovanou zásadou perpetuatio fori obsiahnutou v úvodných častiach procesných kódexov regulujúcich príslušnosť súdov (§ 9 ods. 1 SSP, obdobne § 11 ods. 1 OSP).

Stret „novej“ a „starej“ právnej úpravy rieši tzv. intertemporálne ustanovenie, ktoré v § 491 ods. 1 SSP ustanovuje ako generálne pravidlo okamžitú použiteľnosť a aplikáciu ustanovení Správneho súdneho poriadku aj na konania začaté za platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

V nadväzujúcom ustanovení § 491 ods. 2 prvej vety SSP sa režim vzájomného spolupôsobenia skoršieho práva a neskoršieho práva upravuje výslovným zakotvením zachovania právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Správneho súdneho poriadku, pričom sa dotýka tak úkonov samotného súdu, ako aj úkonov účastníkov konania.

Aj napriek absencii výslovného zakotvenia zásady perpetuatio fori v prechodných ustanoveniach Správneho súdneho poriadku (na rozdiel od § 470 ods. 4 Civilného sporového poriadku) bude jej uplatnenie v konaniach začatých pred dňom nadobudnutia účinnosti Správneho súdneho poriadku predurčené práve výkladom § 491 ods. 2 prvej vety SSP.

K právnym účinkom, ktoré má na mysli citované ustanovenie Správneho súdneho poriadku, patria tak právne účinky spojené s podaním žaloby, a to v konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľa podanie žaloby najvyššiemu súdu, a síce začatie konania vo veci ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP a založenie a trvanie vecnej príslušnosti najvyššieho súdu v tejto veci (§ 11 ods. 1 OSP), ako aj posúdenie vlastnej príslušnosti v rámci skúmania podmienok konania zo strany samotného najvyššieho súdu po podaní žaloby.

Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávnosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy.

V prípade kódexov, ktorými nepochybne Občiansky súdny poriadok, ako aj Správny súdny poriadok sú, nemožno opomenúť metódu systematického výkladu, ktorého podstatou je poznanie, skúmanie a objasnenie právnej normy v súlade s inými právnymi normami a v súvislostiach s celým systémom práva (Brösl, A., Dobrovičová, G., Kanárik, I. *Teória práva*. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2007. s. 138 – 139.).

Záver, ku ktorému najvyšší súd izolovanou aplikáciou a výkladom § 491 ods. 1 v spojení s § 10 a § 11 SSP a s prihliadnutím na § 491 ods. 2 druhú vetu SSP dospel (možnosť „zmeny vecnej príslušnosti súdu“ v konaniach o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy začatých počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), požiadavku systematického výkladu Správneho súdneho poriadku nerešpektuje. Najvyšší súd sa predovšetkým nezaoberal výkladom a aplikáciou ustanovenia, ktoré ustanovuje zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných pred dňom nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy, a neprihliadol na všeobecne akceptovanú zásadu trvania príslušnosti súdu obsiahnutej v úvodných častiach oboch procesných kódexov, čo spôsobuje arbitrárnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v rozpore so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:

Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžz 1/2017 z 8. februára 2017 porušené boli.

	<u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžz 1/2017 z 8. februára 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov	ÚS SR: IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	právny úkon správne súdnictvo-konanie o ochrane pred nezákonným zásahom výklad (interpretácia) príslušnosť-vecná

spisová značka	III. ÚS 409/2017
populárny názov	Výpovedný dôvod menej závažné porušenie pracovnej disciplíny
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Po zmene právnej úpravy výpovede danej z dôvodu menej závažného porušenia pracovnej disciplíny pri výklade a aplikácii § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce nie je možné dospieť k záveru, že je potrebné pre naplnenie výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce, aby došlo k najmenej trom porušeniam pracovnej disciplíny, ktoré dosahujú intenzitu menej závažného porušenia pracovných povinností v primeranej časovej súvislosti tak, ako sa to podľa ustálenej súdnej praxe vytvorenej ešte za platnosti starého zákonníka práce.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka ako žalovaná bola účastníkom konania vedenom na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 Cpr 3/2013 o vyhlásenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy. Okresný súd v uvedenom konaní rozhodol čiastočným rozsudkom z 19. decembra 2013 tak, že určil, že skončenie pracovného pomeru navrhovateľa je neplatné a jeho pracovný pomer k sťažovateľke naďalej trvá. Proti označenému rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.
z odôvodnenia	Základnou a najzávažnejšou námietkou sťažovateľky bolo to, že krajský súd svoje rozhodnutie oprel a odôvodnil s poukazom na rozhodovaciu prax podľa právnej úpravy, ktorá v čase podania výpovede nebol platná a účinná, pretože použitá judikatúra sa vzťahovala k § 46 ods. 1 písm. f) zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov platného do 2. júla 2001 (ďalej len „starý zákonník práce“), ktorý bol už zrušený a nahradený aktuálnym zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „aktuálny zákonník práce“). Podľa § 46 ods. 1 písm. f) starého zákonníka práce zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď, ak sú u zamestnanca dané dôvody, pre ktoré by s ním zamestnávateľ mohol okamžite zrušiť pracovný pomer, alebo pre závažné porušenie pracovnej disciplíny; pre sústavné menej závažné porušovanie pracovnej disciplíny možno dať zamestnancovi výpoveď, ak bol v dobe posledných šiestich mesiacov v súvislosti s porušením pracovnej disciplíny písomne upozornený na možnosť výpovede. Podľa § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce, sú u zamestnanca dôvody, pre ktoré by s ním zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer, alebo pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny; pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny možno dať zamestnancovi výpoveď, ak bol v posledných šiestich mesiacoch v súvislosti s porušením pracovnej disciplíny písomne upozornený na možnosť výpovede.

	<p>Okresný súd pri posudzovaní platnosti výpovede danej sťažovateľkou v odôvodnení svojho rozsudku ako súdu prvej inštancie sp. zn. 15 Cpr 3/2013 z 19. decembra 2013 dospel k záveru, že výpoveď bola daná neplatne, pretože dôvod výpovede nebol skutkovo vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom. S týmto právnym záverom sa krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nestotožnil a dospel k opačnému názoru, že výpoveď daná navrhovateľovi bola dostatočne skutkovo vymedzená, no napriek uvedenému dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť, keďže je vecne správne, avšak z iných dôvodov.</p> <p>Ústavný súd pre preskúmaní veci konštatuje, že po zmene právnej úpravy výpovede danej z dôvodu menej závažného porušenia pracovnej disciplíny pri výklade a aplikácii § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce nie je možné dospieť k záveru, že je potrebné pre naplnenie výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce, aby došlo k najmenej trom porušeniam pracovnej disciplíny, ktoré dosahujú intenzitu menej závažného porušenia pracovných povinností v primeranej časovej súvislosti tak, ako sa to podľa ustálenej súdnej praxe vytvorenej ešte za platnosti starého zákonníka práce uplatňovalo, pretože takýto výklad bol podmienený sústavnosťou, ktorá sa podľa aktuálneho zákonníka práce nevyžaduje, keďže zákonodarca zo zákonného textu vypustil slovo sústavné. Naopak, z gramatického a logického výkladu § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce vyplýva, že zamestnávateľ je oprávnený pristúpiť k výpovednému dôvodu podľa citovaného ustanovenia za predpokladu, že zamestnanec v priebehu 6 mesiacov dvakrát porušil pracovnú disciplínu a zároveň pri prvom menej závažnom porušení pracovnej disciplíny bol písomne upozornený na možnosť výpovede, pričom toto porušenie sa nemusí týkať tej istej povinnosti zamestnanca ani nemusí medzi dvoma porušeniami pracovnej disciplíny existovať súvislosť.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že dôvody, na ktorých stojí napadnutý rozsudok krajského súdu, sú arbitrárne, nezodpovedajú textu aplikovaného § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce, pričom interpretácia normy vybočuje z medzí jej prípustnej interpretácie, t. j. takej, ktorá nie je v rozpore s textom normy (contra legem), resp. takej, ktorá má oporu v samotnej norme a tam použitých výrazových prostriedkoch. Ak pre uplatnenie hypotézy normy postačuje, že dôjde k menej závažnému porušeniu pracovnej disciplíny potom, čo bol zamestnanec v období posledných šiestich mesiacov v súvislosti s porušením pracovnej disciplíny písomne upozornený na možnosť výpovede, podľa názoru ústavného súdu je prejavom jurisdikčnej svojvôle, ak všeobecný súd pre naplnenie tohto dôvodu výpovede požaduje, aby sa zamestnanec dopustil aspoň troch porušení pracovnej disciplíny.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatuje, že ak všeobecný súd svoje rozhodnutie oprel o judikatúru, ktorá sa vzťahovala na ustanovenie právneho predpisu, ktoré bolo zmenené, pričom v dôsledku podstatnej zmeny sa judikatúra vzťahujúca sa na skoršie ustanovenie právneho predpisu stala obsolútnou (nepoužiteľnou), takéto rozhodnutie je potrebné považovať za arbitrárne s dopadom na základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd preto konštatuje, že krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku ústavne nesúladným spôsobom interpretoval relevantné ustanovenia právnych predpisov týkajúcich sa podmienok aplikácie § 63 ods. 1 písm. e) aktuálneho zákonníka práce, čím neposkytol súdnu ochranu sťažovateľke v požadovanej kvalite.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 CoPr 2/2014 z 15. mája 2014 porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 CoPr 2/2014 z 15. mája 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP</p>	<p>ÚS SR: III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06, III. ÚS 107/07</p>

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	arbitrárnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu interpretácia právnych noriem aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná práca, pracovný pomer-neplatnosť rozviazania práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces judikatúra práca, pracovný pomer-pracovná disciplína

spisová značka	III. ÚS 466/2017
populárny názov	Výkaz daňových nedoplatkov ako exekučný titul
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	28.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Povinnosťou exekučného súdu je, aby v rámci preskúmania, či výkaz daňových nedoplatkov je spôsobilým exekučným titulom, preskúmal aj právoplatnosť samotných rozhodnutí týkajúcich sa daňových nedoplatkov, na základe ktorých bol výkaz daňových nedoplatkov zostavený, keďže v zmysle § 89 ods. 2 písm. d) Daňového poriadku výkaz daňových nedoplatkov obsahuje výšku daňových nedoplatkov podľa právoplatných rozhodnutí, a teda má byť sumárom právoplatných rozhodnutí.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľke bolo 13. decembra 2012 doručené upovedomenie o začatí exekúcie z 10. decembra 2012, ktorým ju súdny exekútor upovedomil o začatí exekúcie vedenej v prospech oprávneného (mesta Liptovský Mikuláš) a proti nej ako povinnému na základe výkazu daňových nedoplatkov č. k. 0006962 zo 7. júna 2012 (ďalej len „výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012“) ako exekučného titulu. Sťažovateľka podala 21. januára 2014 návrh na odklad a zastavenie exekúcie, v ktorom poukazovala na skutočnosť, že výkaz nedoplatkov má mať podklad vo vykonateľných rozhodnutiach ukladajúcich daňovú povinnosť, ktoré sa účastníkovi daňového konania doručujú, a tvrdila, že rozhodnutia, na základe ktorých bol vydaný výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012, nikdy nenadobudli právoplatnosť, keďže jej neboli doručené. Jej návrh na zastavenie exekúcie, ako aj návrh na povolenie odkladu exekúcie súd zamietol. Proti týmto rozhodnutiam okresného súdu (č. k. 37 Er 6942/2012-155 zo 17. júna 2014 o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie a č. k. 37 Er 6942/2012-160 zo 17. júna 2014 o zamietnutí návrhu povinného na odklad exekúcie) vydaným vyšším súdnym úradníkom podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom poukazovala na skutočnosť, že v danom prípade fikcia doručenia nemohla byť aplikovaná, pretože rozhodnutia, na základe ktorých bol vydaný výkaz nedoplatkov, boli doručované na nesprávnu adresu sťažovateľky, na ktorej nemala sídlo a jej skutočné sídlo bolo mestu Liptovský Mikuláš známe už pred doručovaním samotných rozhodnutí. V napadnutých uzneseniach z 11. mája 2016 (uznesenie okresného súdu č. k. 37 Er 6942/2012-181 o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie a uznesenie okresného súdu č. k. 37 Er 6942/2012-186 o zamietnutí návrhu povinného na odklad exekúcie) došlo zo strany konajúceho sudcu k zopakovaniu argumentácie z predchádzajúcich rozhodnutí a okresný súd vôbec neskúmal správnosť doručenia rozhodnutí, na základe ktorých bol vydaný výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012, na podklade ktorého sa vedie exekúcia.
z odôvodnenia	Vychádzajúc z odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája 2016, ktorým bol návrh povinného (sťažovateľky) na zastavenie exekúcie zamietnutý, ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa náležitým spôsobom nevysporiadal s námietkou sťažovateľky vznesenou v jej návrhu na zastavenie exekúcie z 21. januára 2014, ako aj v jej odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 37 Er 6942/2012-155 zo 17. júna 2014 vydaného vyšším

súdnym úradníkom, ktorým bol jej návrh na zastavenie exekúcie zamietnutý, spočívajúcou v jej tvrdení, že výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012, na podklade ktorého sa vedie exekúcia, nemôže byť exekučným titulom, keďže pozostáva z neprávoplatných rozhodnutí, ktoré sťažovateľke neboli nikdy riadne doručené. Napriek tomu, že išlo o podstatný argument, ktorý mal pre vec zásadný význam, keďže ním sťažovateľka spochybňovala vykonateľnosť exekučného titulu, a teda poukázala na možný dôvod zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku v znení účinnom do 30. júna 2016 v prípade preukázania ňou tvrdených skutočností, okresný súd sa týmto argumentom bližšie nezaoberal a v uznesení č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája 2016 paradoxne len stroho skonštatoval, že „... povinný vo svojom podaní nepoukázal na žiaden z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 Exekučného poriadku, pre ktoré môže byť exekúcia zastavená a nepoukázal ani na žiadny iný dôvod, pre ktorý by bola exekúcia neprípustná...“, a to bez akéhokoľvek zdôvodnenia tohto záveru. Pritom vychádzajúc z § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 30. júna 2016 bol všeobecný súd povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio (t. j. nie len na návrh) skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z takýchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať (II. ÚS 165/2011).

Ústavný súd uvádza, že v tomto prípade sa exekučné konanie vedie na podklade výkazu daňových nedoplatkov zo 7. júna 2012, ktorý zostavil správca dane z údajov evidencie daní podľa § 89 ods. 2 písm. d) Daňového poriadku na základe troch rozhodnutí (č. 1620080655/2009, č. 1620095186/2010 a č. 1620110936/2011) a ktoré boli ním označené za právoplatné. Vzhľadom na to, že výkaz daňových nedoplatkov nie je rozhodnutím, ale len administratívnym dokumentom zostaveným správcom dane z údajov evidencie daní, a tiež vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle § 89 ods. 3 Daňového poriadku je takýto výkaz vykonateľný dňom jeho vyhotovenia a daňový dlžník sa o jeho zostavení ani o jeho vykonateľnosti neupovedomuje, nie je podľa názoru ústavného súdu postačujúce, ak sa exekučný súd pri preskúvaní vykonateľnosti takéhoto výkazu daňových nedoplatkov obmedzí len na konštatovanie, že predmetný výkaz nedoplatkov „... nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 07.06.2012 a stal sa tak exekučným titulom podľa § 89 ods. 1 Daňového poriadku v spojení s § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. ...“, ale je povinnosťou exekučného súdu, aby v rámci preskúvania, či je takýto výkaz nedoplatkov spôsobilým exekučným titulom, preskúmal aj právoplatnosť samotných rozhodnutí týkajúcich sa daňových nedoplatkov, na základe ktorých bol výkaz daňových nedoplatkov zostavený, keďže v zmysle § 89 ods. 2 písm. d) Daňového poriadku výkaz daňových nedoplatkov obsahuje výšku daňových nedoplatkov podľa právoplatných rozhodnutí, a teda má byť sumárom právoplatných rozhodnutí. Vzhľadom na skutočnosť, že daňový dlžník sa o zostavení a o vykonateľnosti výkazu daňových nedoplatkov už neupovedomuje, je totiž potrebné, aby daňový dlžník poznal svoje záväzky voči správcovi dane na základe doručených právoplatných a vykonateľných rozhodnutí. Okresný súd však v tomto prípade v súlade s už uvedeným nepostupoval, keďže z odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája 2016, ktorým bol návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietnutý, nevyplýva, ako sa okresný súd ako súd exekučný s otázkou právoplatnosti jednotlivých rozhodnutí, na základe ktorých bol výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012 zostavený, vysporiadal, t. j. či právoplatnosť už uvedených troch rozhodnutí vôbec skúmal, a ak áno, akým spôsobom. Je potrebné podotknúť, že okresný súd sa právoplatnosťou rozhodnutí, z ktorých bol výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012 zostavený, nezaoberal, a to aj napriek ďalšej podstatnej skutočnosti, ktorou bolo, že na neprávoplatnosť týchto rozhodnutí poukázalo aj Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky v liste „Vrátenie postúpeného podania“ zo 14. januára 2014 (podaním treba v tomto prípade rozumieť podnet povinného na preskúmanie uvedených rozhodnutí mimo odvolacieho konania), ktorý bol adresovaný oprávnenému a ktorý predložil povinný k svojmu návrhu na zastavenie exekúcie z 21. januára 2014. V uvedenom liste Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky konštatovalo, že rozhodnutia, ktoré boli predmetom podnetu, nemožno preskúmať práve vzhľadom na ich neprávoplatnosť, a z tohto dôvodu vrátil postúpené podanie oprávnenému späť k vybaveniu, keďže vo veci

	<p>nebolo kompetentné konať. V súvislosti s uvedeným listom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky okresný súd v napadnutom uznesení 2016 č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája uviedol iba reakciu oprávneného v liste z 30. januára 2014 adresovanom povinnému týkajúceho sa samotného podnetu povinného na preskúmanie uvedených rozhodnutí mimo odvolacieho konania a dôvodov v ňom uvedených, z ktorej je podľa okresného súdu zrejmé, že na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania povinný nemá právny nárok, z čoho okresný súd vyvodil záver, že výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012 nebol doteraz napadnutý žiadnym riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom, a teda zostáva aj naďalej relevantným exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní. Tento záver okresného súdu, v zmysle ktorého výkaz nedoplatkov zo 7. júna 2012 je exekučným titulom, keďže proti nemu nebol podaný žiadny riadny a ani mimoriadny opravný prostriedok, však ústavný súd považuje za absurdný a nedôvodný vzhľadom na už uvedenú skutočnosť, že o zostavení a vykonateľnosti výkazu daňových nedoplatkov sa daňový dlžník v zmysle § 89 ods. 3 Daňového poriadku neupovedomuje (t. j. výkaz daňových nedoplatkov sa daňovému dlžníkovi nedoručuje), a teda daňový dlžník nemôže proti nemu podať žiadne opravné či mimoriadne opravné prostriedky.</p> <p>Záver okresného súdu týkajúce sa vykonateľnosti výkazu nedoplatkov zo 7. júna 2012, uvedené v jeho uznesení č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája 2016, preto nemožno považovať za ústavne udržateľné. Keďže napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája 2016, ktorým okresný súd zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie, vykazuje znaky arbitrárnosti a nemožno ho považovať za riadne a presvedčivo odôvodnené, ústavný súd rozhodol nasledovne:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája 2016 a uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 37 Er 6942/2012-186 z 11. mája 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 37 Er 6942/2012-181 z 11. mája 2016 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 37 Er 6942/2012-186 z 11. mája 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 165/2011
súvisiace právne predpisy	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	vykonateľnosť právoplatnosť arbitrárnosť exekúcia-exekučný titul práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu exekúcia-exekučné konanie

spisová značka	III. ÚS 479/2017
populárny názov	Nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	
analytická právna veta	Iba výrok rozhodnutia obecného zastupiteľstva vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je právne záväzný. Akékoľvek

	<p>(do)vysvetlenia obecného zastupiteľstva, či už v odôvodnení rozhodnutia, alebo v jeho vyjadrení k návrhu navrhovateľa sú z analyzovaného hľadiska irelevantné.</p> <p>Skutkové vymedzenie vytýkaného porušenia povinnosti uprednostniť verejný záujem pred osobným záujmom ustanovenej ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu musí byť identifikované v rozhodnutí dostatočne, presne a určito. Zároveň platí, že dodatočné vysvetľovanie skutočného dôvodu vydania napadnutého rozhodnutia je právne irelevantné.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi vo funkcii starostu obce Naháč bola napadnutým rozhodnutím obecného zastupiteľstva uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vo výške 13 897,85 € z dôvodu porušenia „čl. 4 ods. 1 a ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov tým, že porušil obmedzenia a povinnosti starostu obce pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem, zákaz uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom a povinnosť zdržať sa všetkého, čo môže byť v rozpore s ústavným zákonom ...“.</p>
z odôvodnenia	<p>Predtým, ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu, či sa dotknutý verejný funkcionár dopustil konania, ktoré je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, musí prioritne posúdiť, či je preskúmateľné (čo sa týka formy) samotné rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci (I. ÚS 356/08, II. ÚS 404/2014).</p> <p>Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu od takého rozhodnutia vyžaduje predovšetkým to, aby obsahovalo výrok, v ktorom sa uvedie v čom konkrétnom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu).</p> <p>Obecné zastupiteľstvo vo výroku napadnutého rozhodnutia vo všeobecnosti konštatuje, že „Verejný funkcionár... porušil povinnosti starostu obce podľa Čl. 4 ods.1 a ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. ... tým, že porušil obmedzenia a povinnosti starostu obce pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem, zákaz uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom a povinnosť zdržať sa všetkého, čo môže byť v rozpore s ústavným zákonom ...“.</p> <p>Z takto koncipovaného výroku napadnutého rozhodnutia sa však navrhovateľ ani ústavný súd nedozvedel, aké konanie navrhovateľa považovalo obecné zastupiteľstvo za porušenie uvedeného článku ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ani to, v čom konkrétnom mal navrhovateľ podľa názoru obecného zastupiteľstva uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom. Napadnuté rozhodnutie sa tak v dôsledku zistených nedostatkov dostáva do pozície nepreskúmateľnosti už na úrovni samotného výroku. Vzhľadom na absenciu skutkovej vety (t. j. dostatočne konkrétneho a nezameniteľného popisu konania, ktoré sa navrhovateľovi kladie za vinu) bráni takto formulovaný výrok napadnutého rozhodnutia jednoznačnej identifikácii eventuálneho protiústavného skutku navrhovateľa. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach vydaných v týchto konaniach už viackrát zdôraznil, že iba výrok rozhodnutia (enunciát) je právne záväzný. Akékoľvek (do)vysvetlenia obecného zastupiteľstva, či už v odôvodnení rozhodnutia, alebo v jeho vyjadrení k návrhu navrhovateľa sú z analyzovaného hľadiska irelevantné.</p> <p>Preskúmaním odôvodnenia napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva ústavný súd konštatuje, že síce obsahuje celý rad pochybení navrhovateľa, resp. porušení povinností podľa rôznych zákonov a interných predpisov obce, ale absentuje v ňom preukázanie akejkoľvek súvislosti s tvrdením obecného zastupiteľstva, že navrhovateľ týmto postupom, resp. konaním vo funkcii starostu obce uprednostnil svoj osobný záujem pred verejným záujmom. Tento nedostatok nemôže zhojiť iba strohé konštatovanie obecného zastupiteľstva, že navrhovateľ „uprednostnil osobný záujem pred záujmom verejným“ bez toho, aby bolo toto konštatovanie naviazané na zdôvodnenie, akým spôsobom navrhovateľ svojim konaním uprednostnil svoj osobný záujem, do akého konkrétneho prospechu sa tento záujem premietol, t. j. bez toho, aby bol identifikovaný jeho individuálny prínos (finančný či nefinančný) alebo prospech osobám jemu blízkym.</p>

	<p>Ak obecné zastupiteľstvo v napadnutom rozhodnutí čiastočne naznačilo zneužitie funkcie starostu obce tým, že vyplatil odstupné zamestnankyni, ktorá je s ním (údajne) v príbuzenskom pomere (s. 7 napadnutého rozhodnutia, pozn.), čím mal zabezpečiť prospech aj „právnickej osobe, n. o.“, takýto popis konania v spojení s nedostatočným vymedzením vo výroku napadnutého rozhodnutia nie je postačujúci, pôsobí zmätočne a vytvára priestor pre mnohé dohady a dedukcie. Podľa názoru ústavného súdu musí byť skutkové vymedzenie vytýkaného porušenia povinnosti uprednostniť verejný záujem pred osobným záujmom ustanovenej ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu identifikované v rozhodnutí dostatočne, presne a určito. Zároveň platí, že dodatočné vysvetľovanie skutočného dôvodu vydania napadnutého rozhodnutia je právne irelevantné.</p> <p>S ohľadom na charakter pochybení navrhovateľa popísané v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a na to, že v rozhodnutí chýba prepojenie týchto pochybení na porušenie ustanovení ústavného zákona o ochrane verejného záujmu (konkretizácia uprednostneného osobného záujmu navrhovateľa a jeho profítu), dospel ústavný súd k záveru, že napadnuté uznesenie obecného zastupiteľstva obce Naháč č. 68/2017 z 5. júna 2017 je nepreskúmateľné. Preto ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Naháč schválené uznesením č. 68/2017 z 5. júna 2017 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. zrušil.</u></p> <p><u>Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 356/08, II. ÚS 404/2014
súvisiace právne predpisy	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	obec-starosta verejný činiteľ verejný záujem, spoločenský záujem obec-obecné zastupiteľstvo

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 534/2017
populárny názov	Odmena správcu v konkurznom konaní
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	12.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Z § 43 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze (v znení do 28. februára 2017 i v znení od 1. marca 2017) zrozumiteľne vyplýva, že tam regulovaná paušálna odmena patrí správcovi za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov. Sťažovateľ v konkurznom konaní vedenom proti dlžníkovi (neskôr úpadcovi) vykonával od 31. augusta 2016 funkciu predbežného správcu a od 30. novembra 2016 funkciu správcu po vyhlásení konkurzu. Nárok na paušálnu odmenu v sume 2 300 € si uplatnil 2. marca 2017. Evidentne tak vo funkcii správcu, za výkon ktorej mu patrí právo na odmenu, pôsobil v prevažnej miere v období uplatňovania právnej úpravy účinnej do 28. februára 2017. Jednotlivé právne významné úkony uskutočňoval ako správca do 28. februára 2017 (v podstate iba zabezpečenie priebehu prvej schôdze veriteľov spadá do obdobia účinnosti novej

	<p>právnej úpravy, podľa ktorej mal nárok na paušálnu odmenu za výkon funkcie v sume 2 300 €), preto nemožno posúdiť ako svojvoľný právny záver, že ak funkciu správcu vykonával takmer výlučne v období pred 28. februárom 2017, patrí mu odmena vo výške ustanovenej právnymi predpismi účinnými práve v tomto období (teda v sume 663,88 €), a nie v neskoršom období, keď si nárok na odmenu procesne uplatnil.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Okresný súd uznesením č. k. 26 K 40/2016-24 z 22. augusta 2016 právoplatným 31. augusta 2016 začal proti dlžníkovi konkurzné konanie. Pre pochybnosti o majetnosti dlžníka okresný súd uznesením č. k. 26 K 40/2016-34 z 5. septembra 2016 právoplatným 13. septembra 2016 ustanovil sťažovateľa do funkcie predbežného správcu a uložil mu povinnosti predložiť písomné správy o majetkových pomeroch dlžníka.</p> <p>Okresný súd uznesením č. k. 26 K 40/2016-60 z 22. novembra 2016 právoplatným 30. novembra 2016 vyhlásil na majetok dlžníka malý konkurz a sťažovateľa ustanovil za správcu. Zároveň mu uložil naväzujúce povinnosti týkajúce sa zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu.</p> <p>Sťažovateľ ako správca doručil podľa § 43 ods. 1 prvej vety zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) okresnému súdu 2. marca 2017 návrh na určenie paušálnej odmeny za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov, a to v sume 2 300 €. Pri určovaní sumy požadovanej odmeny sťažovateľ vychádzal z § 12 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. marca 2017 (ďalej len „vyhláška účinná od 1. marca 2017“).</p> <p>Okresný súd uznesením zo 4. mája 2017 v konaní sp. zn. 26 K 40/2016 priznal sťažovateľovi paušálnu odmenu v sume 663,88 €. Skutkovo ustálil, že sťažovateľ „si splnil svoje povinnosti tak, ako mu to ukladá ZKR a vyhláška č. 665/2005 Z. z.,...“, a preto „sú splnené podmienky... pre vyplatenie paušálnej odmeny...“. Pokiaľ ide o sumu odmeny, okresný súd zdôraznil, že „rozhodol o paušálnej odmene správcu podstaty podľa právnych predpisov účinných do 28. 02. 2017, nakoľko vychádzal z ustanovenia § 206f ods. 1 ZKR, podľa ktorého sa majú konania začaté pred 1. marcom 2017 dokončiť podľa právnych predpisov účinných do 28. 02. 2017. Zároveň súd poukazuje na skutočnosť, že vyhláška je v porovnaní so zákonom právnym predpisom nižšej právnej sily a musí s ním byť v súlade.“</p>
z odôvodnenia	<p>V posudzovanej veci je jadrom sporu medzi sťažovateľom a okresným súdom to, či na základe faktu konania prvej schôdze veriteľov úpadcu 2. marca 2017, teda v právnom stave danom vyhláškou účinnou od 1. marca 2017, mohol okresný súd priznať sťažovateľovi paušálnu odmenu za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov v sume určenej vyhláškou v znení účinnom do 28. februára 2017, a to aj s ohľadom na to, že § 206f ods. 1 zákona o konkurze prikazuje, aby sa konania začaté pred 1. marcom 2017 dokončili podľa právnych predpisov účinných do 28. februára 2017.</p> <p>Pre ústavný súd je podstatné, či riešenie, ku ktorému okresný súd pristúpil, je výsledkom takej odchýlky od znenia ustanovení zákona o konkurze i ustanovení vyhlášky účinnej od 1. marca 2017 o odmene správcu, ktorá popiera ich účel a význam. Inak povedané, v prípade sťažovateľa len rešpektovanie požiadavky ústavne konformného výkladu § 206f ods. 1 zákona o konkurze mohlo viesť priamo k rozhodnutiu okresného súdu v súlade s relevantnou právnou normou majúcou základ v právnom poriadku Slovenskej republiky, čo je obsahom základného práva na súdnu ochranu.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu výklad a uplatnenie § 206f ods. 1 zákona o konkurze pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa podanom podľa § 43 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze nie sú svojvoľné, nepopierajú účel a zmysel právnych noriem regulujúcich odmenu správcu do konania prvej schôdze veriteľov, a preto je prima facie možné vylúčiť už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti záver, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu sa neopieralo o relevantnú právnú normu majúcu základ v právnom poriadku Slovenskej republiky.</p> <p>V prvom rade ústavný súd udáva, že aplikačný záber § 206f ods. 1 zákona</p>

	<p>o konkurze nie je podmienený štádiom prebiehajúceho konkurzného konania konfrontovaného so zmenou právnej úpravy účinnou od 1. marca 2017. Z tohto hľadiska potom nie je rozhodujúca ani povaha súdne uplatňovaného práva oprávneného subjektu pre záver o tom, že sa na rozhodovanie o ňom uplatní právna úprava účinná do 28. februára 2017. Výnimkou by mohli byť iba prípady uvedené v nasledujúcich odsekoch § 206f zákona o konkurze. Niet však sporu, že to nie je sťažovateľov prípad.</p> <p>Právna norma obsiahnutá v § 206f ods. 1 zákona o konkurze používa kategóriu „právne predpisy účinné do 28. februára 2017“, nie kategóriu „ustanovenia tohto zákona účinné do 28. februára 2017“, čo nepochybne vôbec nevyklučuje záver, že použitý pojem má na mysli nielen ustanovenia zákona o konkurze účinné do 28. februára 2017, ale aj ustanovenia iných právnych predpisov regulujúcich práva a povinnosti účastníkov konkurzného konania účinných do 28. februára 2017. Obzvlášť odôvodnený je takýto záver pre vzťah zákona o konkurze a právnych predpisov majúcih k nemu vykonávací vzťah (to je práve vyhláška účinná od 1. marca 2017).</p> <p>Posledný, pre ústavný súd relevantný argument je materiálnej povahy. Z § 43 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze (v znení do 28. februára 2017 i v znení od 1. marca 2017) zrozumiteľne vyplýva, že tam regulovaná paušálna odmena patrí správcovi za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov. Sťažovateľ v konkurznom konaní vedenom proti dlžníkovi (neskôr úpadcovi) vykonával od 31. augusta 2016 funkciu predbežného správcu a od 30. novembra 2016 funkciu správcu po vyhlásení konkurzu. Nárok na paušálnu odmenu v sume 2 300 € si uplatnil 2. marca 2017. Evidentne tak vo funkcii správcu, za výkon ktorej mu patrí právo na odmenu, pôsobil v prevažnej miere v období uplatňovania právnej úpravy účinnej do 28. februára 2017. Jednotlivé právne významné úkony uskutočňoval ako správca do 28. februára 2017 (v podstate iba zabezpečenie priebehu prvej schôdze veriteľov spadá do obdobia účinnosti novej právnej úpravy, podľa ktorej mal nárok na paušálnu odmenu za výkon funkcie v sume 2 300 €), preto nemožno posúdiť ako svojvoľný právny záver, že ak funkciu správcu vykonával takmer výlučne v období pred 28. februárom 2017, patrí mu odmena vo výške ustanovenej právnymi predpismi účinnými práve v tomto období (teda v sume 663,88 €), a nie v neskoršom období, keď si nárok na odmenu procesne uplatnil.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 519/2012, III. ÚS 236/2014
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-odmena správcu intertemporalita zmena právnej úpravy práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastniť majetok

spisová značka	III. ÚS 573/2017
populárny názov	Bezdôvodne oneskorené podanie odporovacej žaloby
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	20.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ak právny poriadok poskytoval sťažovateľke priestor na odvrátenie neželaného stavu (§42a Občianskeho zákonníka) a sťažovateľka z neuvedeného, resp. neznámeho dôvodu v prejednávanej veci nekonala včas, toto jej nekonanie

	<p>predstavuje bezdôvodné správanie. Jej bezdôvodnému správaniu teda nie je možné priznať právnu ochranu v podobe zásahu do veci prostredníctvom § 39 Občianskeho zákonníka.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka podala na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) žalobu, ktorou sa domáhala určenia, že vlastníkom v žalobe špecifikovaných nehnuteľností je žalovaná v 1. rade, určenia, že kúpna zmluva uzatvorená medzi odporcami v 2. a 3. rade a odporcom v 5. rade je neplatná, a určenia, že záložné právo v prospech odporcu v 4. rade neexistuje (ďalej len „určovacia žaloba“).</p> <p>Dôvod podania určovacej žaloby bol nasledujúci. Sťažovateľka poskytla žalovanej v 1. rade pôžičku. Tá jej pôžičku nevrátila. Na základe uvedeného podala žalobu, ktorou sa domáhala vrátenia pôžičky. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 7 C 212/09 z 18. januára 2010 priznal sťažovateľke právo na zaplatenie istiny aj s príslušenstvom.</p> <p>Žalovaná v 1. rade si povinnosť vrátiť požičané napriek tomu nesplnila. Sťažovateľka teda podala návrh na vykonanie exekúcie na majetku povinnej (žalovanej v 1. rade). Podľa súčasného stavu exekučného konania povinná nemá žiaden majetok, z ktorého by bolo možné uspokojiť nárok sťažovateľky.</p> <p>Žalovaná v 1. rade sa k svojej nemajetnosti dopracovala prevodom v určovacej žalobe špecifikovaných nehnuteľností na žalovaných v 2. a 3. rade na základe kúpnej zmluvy z 21. októbra 2009 (ďalej len „kúpna zmluva“). Tí následne uzatvorili s odporcom v 4. rade zmluvu o zriadení záložného práva a previedli v určovacej žalobe špecifikované nehnuteľnosti na žalovaného v 5. rade – manžela žalovanej v 1. rade. K prevodu nehnuteľností došlo v priebehu konania, v ktorom sa sťažovateľka domáhala vrátenia pôžičky (sp. zn. 7 C 212/09).</p> <p>Vzhľadom na už uvedené sťažovateľka podala na Okresnej prokuratúre Martin trestné oznámenie. Žalovaná v 1. rade bola rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 158/2012 uznaná vinnou zo spáchania prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v rozhodujúcom znení (ďalej aj „Trestný zákon“). Uvedený rozsudok je právoplatný (od 26. novembra 2013).</p> <p>Okresný súd určovaciu žalobu zamietol (rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 191/14 z 12. októbra 2015). Bol toho názoru, že už popísaný skutkový stav bol preukázaný. Dôvodom zamietnutia určovacej žaloby bol názor, podľa ktorého mala sťažovateľka podľa § 42a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v rozhodujúcom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“) kúpnej zmluve odporovať v 3-ročnej prekluzívnej lehote. Skutočnosť, že sťažovateľka kúpnej zmluve odporovať v lehote nestihla, nebola v konaní spornou.</p> <p>Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľka odvolala. V odvolaní namietala, že odporovateľnosť právneho úkonu zakladá per se iba stav relatívnej neúčinnosti právneho úkonu. V prípade absolútne neplatného právneho úkonu (za taký ona kúpnu zmluvu považuje) nemožno vysloviť jeho odporovateľnosť, keďže odporovateľným môže byť len platný právny úkon.</p> <p>Krajský súd vydal napadnuté rozhodnutie, ktorým rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 191/14 z 12. októbra 2015 potvrdil.</p>
z odôvodnenia	<p>Podstatou výhrad sťažovateľky je, že konanie žalovanej v 1. rade hodnotí ako vysoko amorálne. Je si vedomá toho, že prekluzívnu lehotu na odporovanie kúpnej zmluve nestihla. Napriek tomu cíti krivdu, keďže vo veci k spáchaniu trestného činu došlo a súdy jej neposkytli ochranu, ktorá jej podľa jej názoru náleží. Z uvedeného dôvodu sa na základe odkazu na amorálnosť konania žalovanej v 1. rade dovoľáva ochrany prostredníctvom vyslovenia absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy (§ 39 Občianskeho zákonníka), čo by celú vzniknutú situáciu vyriešilo v jej prospech.</p> <p>Z uhla pohľadu žalovanej v 1. rade sťažovateľka chce uspokojiť súdmi priznaný nárok na vrátenie sumy približne 8 000 € s príslušenstvom (ústavný súd nemá k dispozícii kópiu rozhodnutia, ktorým bola žalovaná v 1. rade zaviazaná na vrátenie pôžičky) predajom rodinného domu (a k nemu prislúchajúcich pozemkov). Aj z pohľadu protihodnoty – exekvovanie rodinného domu a požičanie sumy 8 000 € – je možné tiež viesť debatu o spravodlivosti.</p> <p>Zároveň je potrebné tiež povedať, že právny poriadok poskytoval sťažovateľke možnosť zamedzenia vzniku celej situácie. Všeobecné súdy jej správne vytkli, že pokiaľ 23. septembra 2010 podala na Okresnej prokuratúre Martin trestné oznámenie pre konanie žalovanej v 1. rade (kúpna zmluva bola z 21. októbra</p>

2009 a jej vklad bol povolený správou katastra 1. decembra 2009), vedela o právnom úkone, ktorému bolo treba odporovať včas (porovnaj § 42a Občianskeho zákonníka). Jej pohľadávka mala v 3-ročnej prekluzívnej lehote aj silu judikovaného práva (sťažovateľka uvádza, že žalovaná v 1. rade bola právoplatným a vykonateľným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 212/09 z 18. januára 2010 zaviazaná na zaplatenie istiny s príslušenstvom). V rovine civilnej teda sťažovateľka len nevyužila možnosť obrany.

V rovine trestnej došlo k podaniu trestného oznámenia až v čase, keď už bol prevod nehnuteľností, uskutočnený na základe kúpnej zmluvy, príslušnou správou katastra povolený. Na zaistenie nároku poškodeného (§ 50 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v rozhodujúcom znení) bolo teda neskoro.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že predmetom sťažnosti nie je posúdenie právnej relevancie dôvodu, pre ktorý sťažovateľka nevyužila priestor poskytovaný právnym poriadkom na jej obranu (t. j. dôvodu, pre ktorý nedodržala prekluzívnu lehotu na odporovanie kúpnej zmluve podľa § 42a Občianskeho zákonníka). Sťažovateľka dôvod svojho nekonania neuvádza a jeho posúdenie sťažnosťou nenapáda. Namiesto toho predkladá ústavnému súdu tézu o tom, že spáchanie trestného činu je amorálne a z toho dôvodu, keďže Občiansky zákonník právny úkon, ktorý sa prieči dobrým mravom, sankcionuje neplatnosťou (§ 39 Občianskeho zákonníka), je potrebné uzavretie kúpnej zmluvy považovať za absolútne neplatný právny úkon, resp. minimálne za zneužitie práva, a nepriznať mu právnu ochranu. Ustanovenie § 42a Občianskeho zákonníka týmto spôsobom bagatelizuje.

Dôvod, pre ktorý sťažovateľka nedodržala prekluzívnu lehotu na odporovanie kúpnej zmluve, bol podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade okolnosťou rozhodujúcou pre spravodlivé posúdenie veci.

Na zreteli je treba mať to, že úlohou ústavného súdu v konaní o sťažnostiach nie je prejudikovanie výkladu právnej úpravy, ale v rámci konkrétnych okolností prípadu jeho kontrola ex post z pohľadu zachovania spravodlivosti konania ako celku. Ústavný súd preto a priori nevylučuje sankcionovanie takého právneho úkonu, ktorý sa svojím obsahom alebo účelom prieči dobrým mravom neplatnosťou (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ústavný súd nevylučuje ani nepriznanie ochrany zneužitiu práva. Avšak jeho úlohou je posúdiť, či by aplikácia § 39 Občianskeho zákonníka viedla v posudzovanom prípade vzhľadom na jeho okolnosti k zachovaniu spravodlivosti súdneho konania ako celku.

Určujúcim z pohľadu spravodlivosti celej veci sťažovateľky nie je len to, že jej nebola vrátená pôžička a že žalovaná v 1. rade spáchala predajom nehnuteľností trestný čin (teda oprávnený a subjektívny pocit krivdy). Netreba tiež zabúdať na to, že tieto okolnosti sú predmetom iných konaní a že všetky tieto konania splnili svojho účel (nárok na vrátenie pôžičky bol právoplatne judikovaný a žalovaná v 1. rade bola zo spáchania trestného činu uznaná vinnou).

Podľa názoru ústavného súdu právny poriadok poskytoval sťažovateľke priestor na odvrátenie neželaného stavu (§42a Občianskeho zákonníka). Sťažovateľka z neuvedeného dôvodu v prejednávanej veci nekonala včas. Okolnosti, ktoré by relevantne vysvetlili a ospravedlnili jej nekonanie, neboli v prípade vôbec tvrdené (zo sťažnosti a jej príloh nevyplývajú) a ich posúdenie preto nemohlo byť sťažnosťou napadnuté. Nekonanie sťažovateľky tak v celom prípade ostáva v rovine správania „bezdôvodného“. Jej správaniu ale tiež nie je spravodlivé priznávať právnu ochranu v podobe zásahu do veci prostredníctvom § 39 Občianskeho zákonníka bezdôvodne. Z pohľadu súdenia je práve pravdivé a podrobné poznanie konania subjektov práva základným predpokladom vedúcim k dosiahnutiu spravodlivosti. Z uvedených dôvodov je ústavný súd toho názoru, že za predostretých okolností nebolo nevyhnutné siahnuť po § 39 Občianskeho zákonníka na účel korekcie celkovej spravodlivosti napadnutého rozhodnutia napriek tomu, že takú možnosť vopred nevylučuje.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:

Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Odlíšné stanovisko sudcu Rudolfa Tkáčika:

Sťažovateľka disponuje judikovanou pohľadávkou na zaplatenie pôžičky.

V rámci exekúcie zistila, že dlžníčka je nemajetná v dôsledku prevodu svojich nehnuteľností na tretie osoby. Na základe jej trestného oznámenia bola dlžníčka za tento skutok právoplatne odsúdená za prečin poškodzovania veriteľa. Neskoršiu žalobu sťažovateľky o určenie vlastníckeho práva a neplatnosť právneho úkonu prvostupňový súd rozsudkom zamietol a krajský súd namietaným rozsudkom tento rozsudok potvrdil. Obidva sudy odôvodnili svoje rozhodnutia tým, že sťažovateľka mala žalobou odporovať predmetnému úkonu do troch rokov od jeho uskutočnenia a, ak tak neurobila, žalobu bolo potrebné zamietnuť. Jej námietky sa týkajú rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok zamietajúci jej žalobu.

Vo veci konajúce sudy opreli svoje odôvodnenie o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 CdO 163/2007, na ktorý odkazujú, resp. nepriamo citujú. Konkrétne ide o úvahu, že *«to isté konanie nemôže byť za tých istých podmienok sankcionované neplatnosťou právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), lebo by sa nemohol prakticky uplatniť inštitút odporovateľnosti právneho úkonu, čím by bol popretý jeho účel a zmysel, ktorým je občianskoprávna ochrana veriteľa brániť sa účinkom týchto právnych úkonov dlžníka, ktoré sú vykonávané na ukrátenie veriteľa»*.

Treba v prvom rade zdôrazniť, že záver o tom, že nevyužitie odporovacej žaloby má za následok vylúčenie inej určovacej žaloby, napr. o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, explicitne nevyplýva zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku. Ide iba o sudcovskú úvahu, ktorá sa sice môže javiť ako logická, ale (i) neberie do úvahy zásadný rozdiel medzi výsledkami týchto konaní pre žalobcu (veriteľa) a dopad na napadnutý právny úkon a (ii) jej mechanické uplatňovanie bez ohľadu na konkrétne okolnosti prípadu (ako to je aj v sťažovateľkinej veci) vedie k elementárnej nespravodlivosti a porušeniu základných práv dotknutého účastníka.

Treba uznať, že neúčinnosť úspešne odporovaného právneho úkonu a možnosť veriteľa uspokojiť sa z majetku, ktorý takto z majetku dlžníka ušiel, je v zásade cesta priamejšia a vhodnejšia. Problematická a neistá však môže byť, ak sa uspokojenie má týkať ďalších právnych nástupcov, keď už je potrebné preukázať subjektívnu stránku, že tieto osoby o odporovateľnosti vedeli. Na druhej strane absolútna neplatnosť toho istého právneho úkonu znamená, že má pre tento úkon aj tie následky, že postihuje neplatnosťou aj prípadné ďalšie úkony týkajúce sa toho istého majetku. V okolnostiach danej veci ide práve o takýto prípad, keďže následne došlo k ďalšiemu prevodu nehnuteľnosti, a to navyše na manžela dlžníčky, takže predmetné nehnuteľnosti sa vrátili naspäť do majetkovej sféry dlžníčky, ale sťažovateľka (veriteľ) stratila možnosť uspokojiť sa z tohto majetku. Tento prípad by bolo možné označiť aj za „učebnicový“, v konečnom dôsledku aj súdmi aprobovaný, návod na to, ako sa zbaviť svojich záväzkov a nerušene si užívať majetok, ktorý mal byť podľa práva použitý na uspokojenie veriteľovej pohľadávky.

Je signifikantné, že obidva konajúce sudy celkom opomenuli brať do úvahy aj prvú vetu už citovanej právnej úvahy v rozsudku najvyššieho súdu, ktorá znie: *„Pokiaľ ide o vzťah ustanovenia § 42a Obč. zák. k § 39 tohto zákona dovolací súd poznamenáva, že odporovateľným môže byť len platný právny úkon.“* Práve túto stránku zdôrazňujú aj dve rozhodnutia ústavného súdu (II. ÚS 302/2010, IV. ÚS 504/2011). Ak teda nemožno úspešne odporovať absolútne neplatnému právnomu úkonu (jeho účinky vôbec nenastali), odvolať sa pri zamietnutí sťažovateľkinej žaloby na preklúziu práva na odporovateľnosť je prinajmenšom drastické, popierajúce elementárnu spravodlivosť a princíp proporcionality, pretože v jej prípade je absolútna neplatnosť sporného právneho úkonu jednoznačne daná. Nemožno hádam spochybňovať, že právny úkon, pre ktorý bola dlžníčka sťažovateľky právoplatne odsúdená, sa prieči dobrým mravom. Inými slovami, konajúce všeobecné sudy sa odmietli zaoberať žalobou sťažovateľky tvrdiac, že sa mala svojich práv domáhať odporovacou žalobou, pričom v čase ich rozhodovania bolo nad všetky pochybnosti zjorné, že takáto žaloba nemohla byť úspešná, aj keby bola podaná v trojročnej lehote, pretože na absolútnu neplatnosť namietaného právneho úkonu by musel prihliadať súd rozhodujúci o jej žalobe ex officio.

Podľa môjho názoru v danej veci krajský súd neposkytol sťažovateľke náležitú

	ochranu jej právam vyplývajúcim z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď nezohľadnil všetky relevantné skutočnosti a okolnosti jej prípadu v rozpore s jej základným právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivé súdne konanie, pretože (spoločne so súdom prvého stupňa) aplikoval na jej vec príslušné právne normy a judikatúru mechanicky, necitlivo a zároveň arbitrárne, ako to je už uvedené. Z týchto dôvodov mal ústavný súd pri predbežnom prerokovaní prijať jej sťažnosť podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie.
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05 NS SR: 4CdO 163/2007
súvisiace právne predpisy	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
klúčové slová	právny úkon-odporovateľnosť právny úkon-neplatnosť absolútna lehota-zmeškanie lehoty trestný čin

Nález - prietahy:

spisová značka	III. ÚS 451/2017
populárny názov	Extrémne prietahy
súdca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	28.09.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Trvanie napadnutého konania v dĺžke dosahujúcej takmer 14 rokov na súde prvej inštancie bez akéhokoľvek meritórneho rozhodnutia je samo osebe neprimerané a signalizuje porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietahov.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sa žalobou podanou na okresnom súde 9. októbra 2003 domáhali voči žalovanému prikázania veci za náhradu. Ako sami vo svojej sťažnosti uvádzajú, sťažovateľ v 1. rade je účastníkom, resp. stranou sporu „od októbra 2003“, sťažovateľka v 2. rade „od marca 2012“ a sťažovateľ v 3. rade „od roku 2010“. Súdne konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 14 C 108/2003, nie je však dosiaľ, t. j. ani po takmer 14 rokoch od podania žaloby, právoplatne skončené.
z odôvodnenia	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila i v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade. Pokiaľ ide o posúdenie podľa kritéria právnej a faktickej zložitosti vecí, ústavný súd uvádza, že posudzované konanie je konaním o návrhu na prikázanie veci za náhradu, t. j. podľa jeho názoru ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nemožno ju hodnotiť ako osobitne právne zložitú. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že k faktickej zložitosti vecí a tým aj k predĺženiu konania prispela neustálenosť okruhu účastníkov. V priebehu konania totiž došlo k viacerým procesným nástupníctvam z dôvodu smrti niektorých účastníkov konania na strane žalobcov. Uvedené skutočnosti si zo strany okresného súdu vyžiadali potrebu zisťovať

	<p>okruh dedičov, ich pobyt, resp. adresu, na ktorej sa zdržiavajú, ich záujem na vedení sporu a v nadväznosti na to i potrebu rozhodovať o čiastočnom zastavení konania. Ani týmito skutočnosťami však nemožno ospravedlniť doterajší neprimerane dlhý čas konania okresného súdu trvajúci už takmer 14 rokov bez toho, aby vo veci vydal meritórne rozhodnutie.</p> <p>Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sa sťažovateľov v preskúvanom konaní, ústavný súd konštatuje, že aj sami sťažovatelia prispeli svojím správaním k doterajšej dĺžke napadnutého konania. Na ťarchu sťažovateľov z pohľadu zbytočných prietahov v napadnutom konaní možno pripísať podávanie neúplných návrhov, v dôsledku čoho boli súdom vyzývaní na opravu, resp. doplnenie podaní (a to aj opakovane), ďalej oneskorené reakcie na výzvy okresného súdu, keď otázky pre znalca doručili okresnému súdu po viac ako 9 mesiacoch, napriek tomu, že lehota na splnenie tejto povinnosti bola súdom stanovená na 15 dní. K prietahom v konaní nesporne prispeli aj ospravedlnenia právneho zástupcu sťažovateľov neúčasti na pojednávaníach (28. októbra 2014, 27. novembra 2014 a 7. mája 2015), resp. jeho neprítomnosť na pojednávaní bez predchádzajúceho ospravedlnenia (12. februára 2015). Uvedené správanie sťažovateľov malo nepochybne za následok spomalenie priebehu napadnutého konania, čo ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadostučinenia.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní a vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní (ako aj neprimeraná dĺžka konania) môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústreďenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty.</p> <p>Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu nie je ospravedlniteľná, pretože súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Napokon, ústavný súd i na tomto mieste zdôrazňuje, že trvanie napadnutého konania v dĺžke dosahujúcej takmer 14 rokov na súde prvej inštancie bez akéhokoľvek meritórneho rozhodnutia je už samo osebe neprimerané a signalizuje porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietahov.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 108/2003 porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Trnava prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 108/2003 konal bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznal finančné zadostučinenie a náhradu trov konania.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prietahov prietahy v konaní-neefektívny postup konanie-sporové</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne

vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.